

4285

۱۰۰۰
۱
۲۶۰
کتابخانه

خانقاره

مآنون خوشحی

جلد اول

تسکلیل و اداره خانقاده

سید ماسم حسینی بوشهری

www.ketab.ir

سرشتنامه: حسینی بوشهری، سیدهاشم، ۱۳۳۵ -
 عنوان و نام پدیدآور: خانواده، کانون خوشبختی / سیدهاشم حسینی بوشهری؛ تحقیق و تنظیم محمود رایگان و عباس ابراهیمی.
 مشخصات نشر: قم: موسسه فرهنگی هنری انوار طاهرا، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ج ۳.
 شابک: دوره: ۵-۱-۹۶۷۴۰-۶۰۰-۱۹۷۸، ج ۱: ۲-۲-۹۶۷۴۰-۶۰۰-۱۹۷۸، ج ۲: ۳-۹-۹۶۷۴۰-۶۰۰-۱۹۷۸، ج ۳: ۴-۶-۹۶۷۴۰-۶۰۰-۱۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه.
 مندرجات: ج ۱: تشکیل و اداره خانواده، -- ج ۲: ارتباطات در خانواده، -- ج ۳: آسیب ها و مشکلات.
 موضوع: خانواده ها -- جنبه های مذهبی -- اسلام
 موضوع: Families -- Religious aspects -- Islam
 موضوع: خانواده ها -- احادیث
 موضوع: Families -- Hadiths
 موضوع: راه و رسم زندگی (اسلام)
 موضوع: Conduct of life -- *Religious aspects -- Islam
 موضوع: راه و رسم زندگی -- جنبه های قرآنی
 موضوع: Conduct of life -- Quranic teaching
 موضوع: جنبه زندگی -- جنبه های مذهبی -- اسلام
 موضوع: Lifestyles -- *Religious aspects -- Islam
 شناسه افزوده: رایگان، محمود، ۱۳۶۲-
 شناسه افزوده: ابراهیمی، عباس، ۱۳۵۲-
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ج ۱/۷-۸ BPr
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۹۷۶۴۲

خانواده، کانون خوشبختی

جلد اول: تشکیل و اداره خانواده

مؤلف: سیدهاشم حسینی بوشهری

تحقیق و تنظیم: محمود رایگان؛ عباس ابراهیمی

ناشر: انتشارات موسسه فرهنگی هنری انوار طاهرا

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ دوره

قیمت دوره: ۱۴۰۰۰۰ ریال

شابک دوره: ۵-۱-۹۶۷۴۰-۶۰۰-۱۹۷۸

شابک: ۲-۲-۹۶۷۴۰-۶۰۰-۱۹۷۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به موسسه فرهنگی هنری انوار طاهرا می باشد

آدرس: قم، فیابان شهدا (صفائیة)، کوچه ۳۷، پلاک ۱۱، موسسه فرهنگی هنری انوار طاهرا

نمابر: ۰۲۵۳۷۷۳۷۴۲۱

تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۲۱۳۷

قم، شهرک قدس، فیابان پمران شمالی، فیابان پاسداران، کوچه ۱۲، پلاک ۳ وامد پایین

تلفکس: ۰۲۵۳۲۸۵۵۵۰۸

تلفن: ۰۲۵۳۲۸۵۵۵۰۷

ایمیل: p.ins.anvartaha@gmail.com

فهرست مطالب

۱۱	سر آغاز.....
۱۵	مقدمه.....
۱۷	فصل اول: تشکیل خانواده.....
۱۹	گفتار اول: ازدواج پیوندی مقدس.....
۱۹	اشاره.....
۱۹	الف) ارزش و اهمیت ازدواج.....
۲۲	ب) آثار و فواید ازدواج.....
۲۴	ج) کمک گرفتن از خداوند در انتخاب همسر.....
۲۶	د) آسان گرفتن مراسم ازدواج.....
۲۸	هـ) معیارهای درست انتخاب همسر.....
۳۰	۱. دینداری و خداترسی.....
۳۱	۲. اخلاق نیکو.....
۳۲	۳. داشتن قدرت تعقل و رشد عقلی.....
۳۴	۴. توانایی تامین و اداره زندگی.....

۵. اصالت خانوادگی..... ۳۴
۶. نداشتن فاصله سنی فراوان..... ۳۶
۷. هم کفو بودن..... ۳۶
۸. پرهیز از همسر فاسق، شرابخوار و منت گذار..... ۳۹
- گفتار دوم: مهریه..... ۴۱
- اشاره..... ۴۱
- الف) معنای مهریه..... ۴۱
- ب) مقدار مناسب مهریه..... ۴۲
- ج) عوامل و انگیزه های مهریه سنگین..... ۴۵
۱. کم رنگ شدن برخی ارزش ها..... ۴۶
۲. سهل انگاری خانواده ها..... ۴۶
۳. تصور استحکام زندگی..... ۴۷
۴. چشم و هم چشمی..... ۴۸
۵. ضعف فرهنگی و قانونی..... ۴۹
- د) پیامدهای مهریه سنگین..... ۴۹
۱. مانع ازدواج..... ۵۰
۲. افزایش توقعات..... ۵۰
۳. زمینه ناسازگاری..... ۵۱
۴. موجب دشمنی..... ۵۱
۵. مایه اذیت زن..... ۵۲
۶. برقراری رقابت ناسالم..... ۵۲
- برخی پیامدهای دیگر..... ۵۲

فصل دوم: تداوم و اداره خانواده.....	۵۵
گفتار اول: مدیریت و سرپرستی خانواده.....	۵۷
اشاره.....	۵۷
الف) مبانی مدیریت مرد در خانواده.....	۵۸
ب) بایسته‌های مدیریت مرد در خانواده.....	۶۱
۱. توجه به دستورات دینی.....	۶۱
۲. مشورت با اعضای خانواده و دیگران.....	۶۴
۳. رعایت تعادل و دوری از افراط و تفریط.....	۶۵
گفتار دوم: جایگاه زن در خانواده.....	۶۷
اشاره.....	۶۷
الف) همسر بودن.....	۶۸
ب) مادر بودن.....	۷۰
گفتار سوم: عقل و اندیشه.....	۷۳
اشاره.....	۷۳
شیوه‌های بهره‌گیری از عقل و اندیشه در خانواده.....	۷۴
۱. ایجاد آرامش.....	۷۵
۲. عاقبت‌اندیشی.....	۷۵
۳. مشورت کردن.....	۷۷
شرایط مشورت شونده.....	۸۰
گفتار چهارم: علم و آگاهی.....	۸۳
اشاره.....	۸۳
الف) تأثیر علم و آگاهی در رشد خانواده.....	۸۳

- ۸۴..... (ب) عرصه‌های لازم برای دانش‌افزایی.....
- ۸۴..... ۱. مسائل دینی.....
- ۸۵..... ۲. تربیت فرزندان.....
- ۸۶..... ۳. امور اقتصادی.....
- ۸۹..... گفتار پنجم: معنویت در خانواده.....
- ۸۹..... اشاره.....
- ۹۰..... شیوه‌های تقویت معنویت در خانواده.....
- ۹۰..... ۱. یاد خدا.....
- ۹۱..... ۲. توجه ویژه به نماز.....
- ۹۳..... ۳. انس با قرآن.....
- ۹۵..... ۴. انتخاب الگوهای مناسب.....
- ۹۶..... ۵. ارتباط با افراد متدین.....
- ۹۷..... ۶. کسب روزی حلال.....
- ۹۸..... ۷. دوری از ابزارها و برنامه‌های آسیب‌زا.....
- ۱۰۱..... گفتار ششم: نشاط و شادابی.....
- ۱۰۱..... اشاره.....
- ۱۰۱..... الف) اهمیت نشاط و شادابی در خانواده.....
- ۱۰۳..... (ب) راه‌های افزایش نشاط و شادابی در خانواده.....
- ۱۰۳..... ۱. ارتباط با خداوند.....
- ۱۰۴..... ۲. راضی بودن به مقدرات الهی.....
- ۱۰۵..... ۳. احترام و تکریم.....
- ۱۰۵..... ۴. خوب سخن گفتن.....

۵. تبسم و خندم.....	۱۰۶
۶. مثبت‌نگری و مثبت‌گرایی.....	۱۰۷
۷. تفریح سالم.....	۱۰۸
۸. مزاح و شوخی.....	۱۰۹
۹. تشویق و تحسین.....	۱۱۱
۱۰. دید و بازدید.....	۱۱۱
۱۱. برخی موارد دیگر.....	۱۱۲
گفتار هفتم: نظم و برنامه‌ریزی.....	۱۱۴
اشاره.....	۱۱۴
الف) اهمیت نظم در خانواده.....	۱۱۵
ب) شیوه‌های ایجاد نظم در خانواده.....	۱۱۷
۱. آگاهی‌بخشی در باره آثار نظم.....	۱۱۷
۲. داشتن برنامه مشخص و زمان‌بندی شده.....	۱۱۸
۳. سایر راهکارها.....	۱۱۹
گفتار هشتم: بایسته‌های اقتصادی خانواده.....	۱۲۰
اشاره.....	۱۲۰
الف) اهمیت کار و تلاش.....	۱۲۱
ب) روش‌های کسب روزی حلال.....	۱۲۴
۱. شناخت حلال و حرام.....	۱۲۴
۲. قناعت.....	۱۲۶
کارکردهای قناعت.....	۱۲۷
۳. صبر.....	۱۳۱

۴. خوش اخلاقی..... ۱۳۲
۵. دعا..... ۱۳۴
- ج) چگونگی هزینه کردن..... ۱۳۷
۱. اولویت دادن به ضروریات زندگی..... ۱۳۸
۲. گشاده‌دستی در تأمین نیازها..... ۱۳۹
۳. پرهیز از اسراف..... ۱۳۹
- گفتار نهم تغذیه خانواده..... ۱۴۳
- اشاره..... ۱۴۳
- الف) اهمیت تغذیه..... ۱۴۳
- ب) روش صحیح تغذیه..... ۱۴۴
- ج) مقدار تغذیه..... ۱۴۹
- د) نوع تغذیه..... ۱۵۲
- هـ) هشدار..... ۱۵۶
- فهرست منابع..... ۱۵۸

سر آغاز

نهاد خانواده در کشور ما همواره جایگاه دینی و ملی والایی داشته و از قداست و احترام خاصی برخوردار بوده است. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی نیز خانواده مورد توجه بیشتر قرار گرفت و حتی در اصل دهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و برخی اصول دیگر آن، مانند اصل بیست و یکم، بر مسئله خان و خانواده تأکید شد، که برنامه‌ریزی و تلاش همه جانبه مسئولان و نهادهای فرهنگی را می‌طلبد. افزون بر این، بنیان‌گذار جمهوری اسلامی، حضرت امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) نیز همواره در بیانات و فرامین خود، مسئولان و مدیران نظام را به اهتمام جدی در این زمینه فراخوانده و همگان را در حفظ، تقویت و توانمندسازی نظام خانواده مسئول دانسته‌اند.

سخنان و تأکیدات مکرر رهبر معظم انقلاب (حفظه الله) در باره پیشرفت، فرهنگ و سبک زندگی و نقش محوری خانواده در این سه حوزه، دغدغه‌های نخبگان، پژوهشگران، مسئولان، مدیران و دست‌اندرکاران را برانگیخت و سبب شد گفتمان جامعه به این سمت و سو حرکت کند.

یکی از ابعاد پیشرفت در بیانات معظم له، سبک زندگی یا همان رفتار اجتماعی و شیوه زیستن است. سبک زندگی از مهم‌ترین مقوله‌ها و

گفتمان‌هایی به شمار می‌آید که در کیفیت زندگی، اخلاق، رفتار و تمام ابعاد زندگی انسان، به ویژه مسائل خانوادگی او تأثیرگذار است. پس باید از نهاد ارزشمند و تأثیرگذار خانواده با تمام توان حفاظت نمود و در رشد تکامل آن کوشید.

یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که در حال حاضر نهاد خانواده را تهدید می‌کند، تهاجم گسترده و مداوم بیگانگان بر اعتقادات دینی و فرهنگ اسلامی و ملی است که مقابله با آن، نیازمند برنامه و تلاش مضاعف و بکارگیری نیروهای متخصص و متعهد در این زمینه است. همچنین لازم است با آگاهی‌بخشی و بصیرت‌افزایی به مردم و مخصوصاً جوانان، که یا در آستانه ازدواج هستند و یا تازه زندگی مشترک خود را آغاز کرده‌اند، به حراست از خانواده پرداخت.

موسسه انوار طاهّا با درک این ضرورت‌ها، تلاش کرده با تکیه بر منابع مهم اسلامی که شامل قرآن و روایات اهل بیت (علیهم‌السلام)، کتب تفسیری، و... به تحقیق، بررسی و تبیین سبک زندگی اسلامی با موضوع خانواده بپردازد. مجموعه حاضر با عنوان «خانواده، کانون خوشبختی» حاصل این تلاش است که در سه جلد تنظیم شده است:

◀ جلد نخست: تشکیل و اداره خانواده

◀ جلد دوم: ارتباطات در خانواده

◀ جلد سوم: آسیب‌ها و مشکلات

این سه جلد موضوعاتی مانند تشکیل زندگی، معیارهای انتخاب همسر، مهریه، نحوه معاشرت با همدیگر، روابط اجتماعی، روابط معنوی انسان با خداوند، جایگاه مرد و زن در خانواده، تفریح و نشاط، آراستگی،

صله رحم، پوشش، چشم و هم چشمی، تجمل گرایی، مصرف گرایی، طلاق، مشکلات خانوادگی، اعتیاد و ... را در خود جای داده است.

برخی ویژگی های این اثر عبارت اند از:

۱- مطالب کتاب با محوریت آیات و روایات و بر اساس آموزه های اسلامی نگارش یافته است.

۲- روش و سبک پژوهش در این اثر، تبیینی و توصیفی بوده و در آن تلاش شده است تا با استفاده از آیات و روایات، زوایای پیدا و پنهان مسئله آشکار و اصلاح خانواده مطلوب و متناسب با سبک زندگی اسلامی ترسیم گردد.

۳- سعی شده است، عوامل و موانع دستیابی به خانواده مطلوب در سبک زندگی اسلامی بررسی و راهکارهایی نیز در این زمینه پیشنهاد شود.

۴- بسیاری از آسیب ها و مشکلات خانواده، بخصوص مواردی که در زمان کنونی بیشتر مشاهده می شود مورد توجه قرار گرفته است.

۵- تلاش شده محتوا به صورت جامع، خلاص و روان نگارش یابد تا احساس خستگی به مخاطب دست ندهد.

۶- اکثر موضوعات به صورت تخصصی، نیازسنجی و ولایت گذاری شده و به صورت متنوع، جذاب، کاربردی ارائه گردیده است.

امید است همه خوانندگان و مخاطبان محترم با اعتقاد راسخ و استفاده از این کتاب و تأمل و تفکر در مطالب آن، توفیق عمل به محتوای آن را بیابند تا شاهد رشد و پیشرفت خانواده و جامعه باشند. همچنین از

کاستی‌ها و خطاهای این اثر درگذرند و پدیدآورنده را از دیدگاه‌های
ارزنده خود بهره‌مند فرمایند.

در پایان، از زحمات و خدمات پژوهشگران موسسه انوار طاهّا، آقایان:
محمد کاظمی بُنچناری، جواد دارینی، هادی قلعه‌نوی و محمد شَم‌آبادی
که در آماده‌سازی این اثر کوشیدند، سپاس‌گزاریم و برای سعادت و
سربلندی آنان در دنیا و آخرت دعا می‌کنیم؛ خداوند این خدمات را
بپذیرد و آن را مشمول عنایت ولی‌اش حضرت مهدی علیه السلام قرار دهد!

وَمِنْ اللَّهِ التَّوْفِيقُ

سید هاشم حسینی بوشهری

تابستان ۱۳۹۸